

2020

jonaswijtenburg.nl

Jonas Wijtenburg

schetsvoorstel kunstwerk steigerpark

inhoud

1.	wie wat waar	-	pagina	4
2.	portfolio	-	pagina	5
3.	inleiding	-	pagina	6
4.	schaalmodel	-	pagina	8-14
5.	context	-	pagina	15-16
6.	werkwijze	-	pagina	18-19
7.	gebruik	-	pagina	20
8.	materiaal	-	pagina	21
9.	plaatsing	-	pagina	23-24
10.	constructie	-	pagina	25-26
11.	tot slot	-	pagina	27

wie wat waar portfolio & inleiding

wie

Jonas Wijtenburg

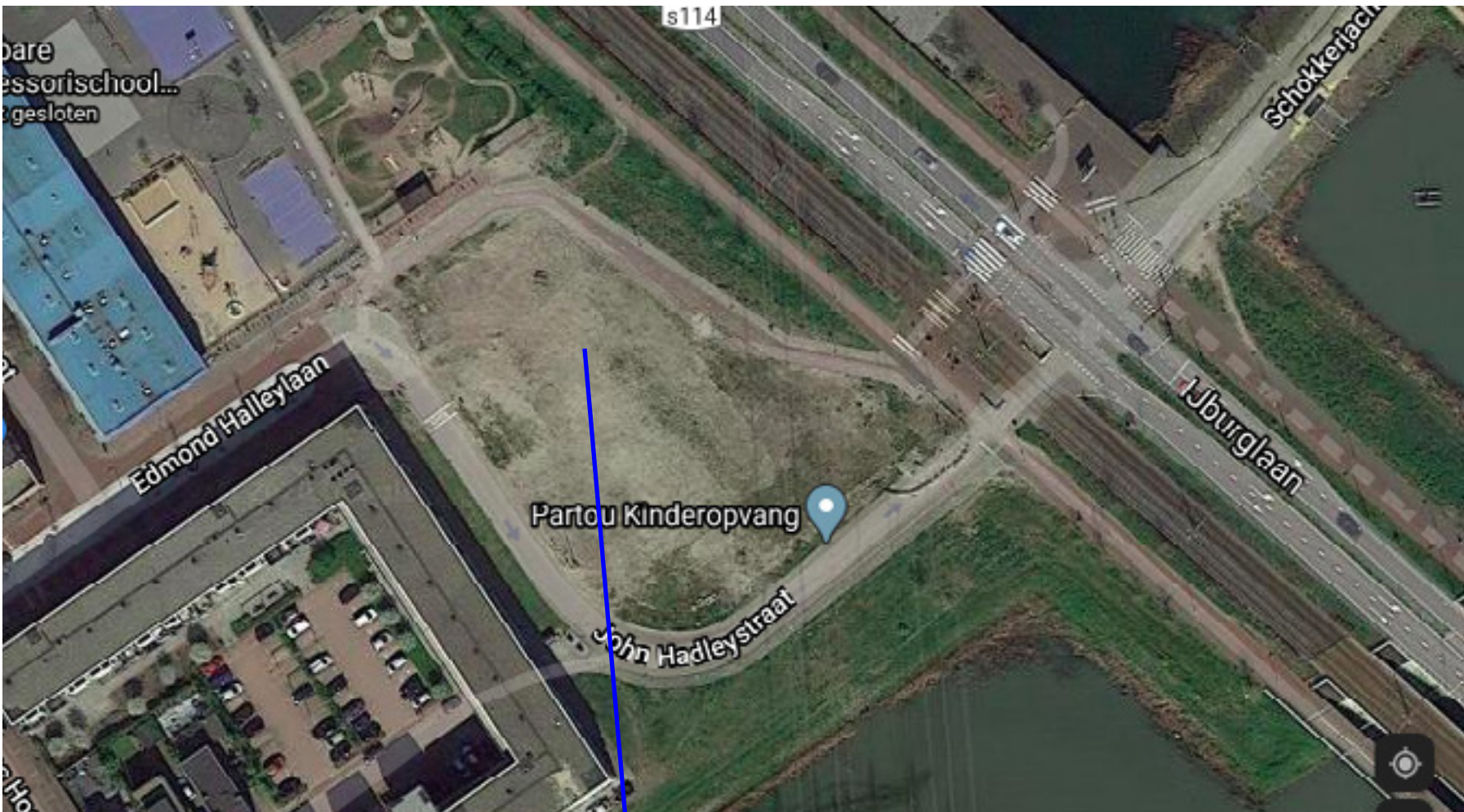

vanuit de werkplaats op
vliegbasis Soesterberg

wat & waar

schetsvoorstel voor een
kunstwerk in de publieke ruimte

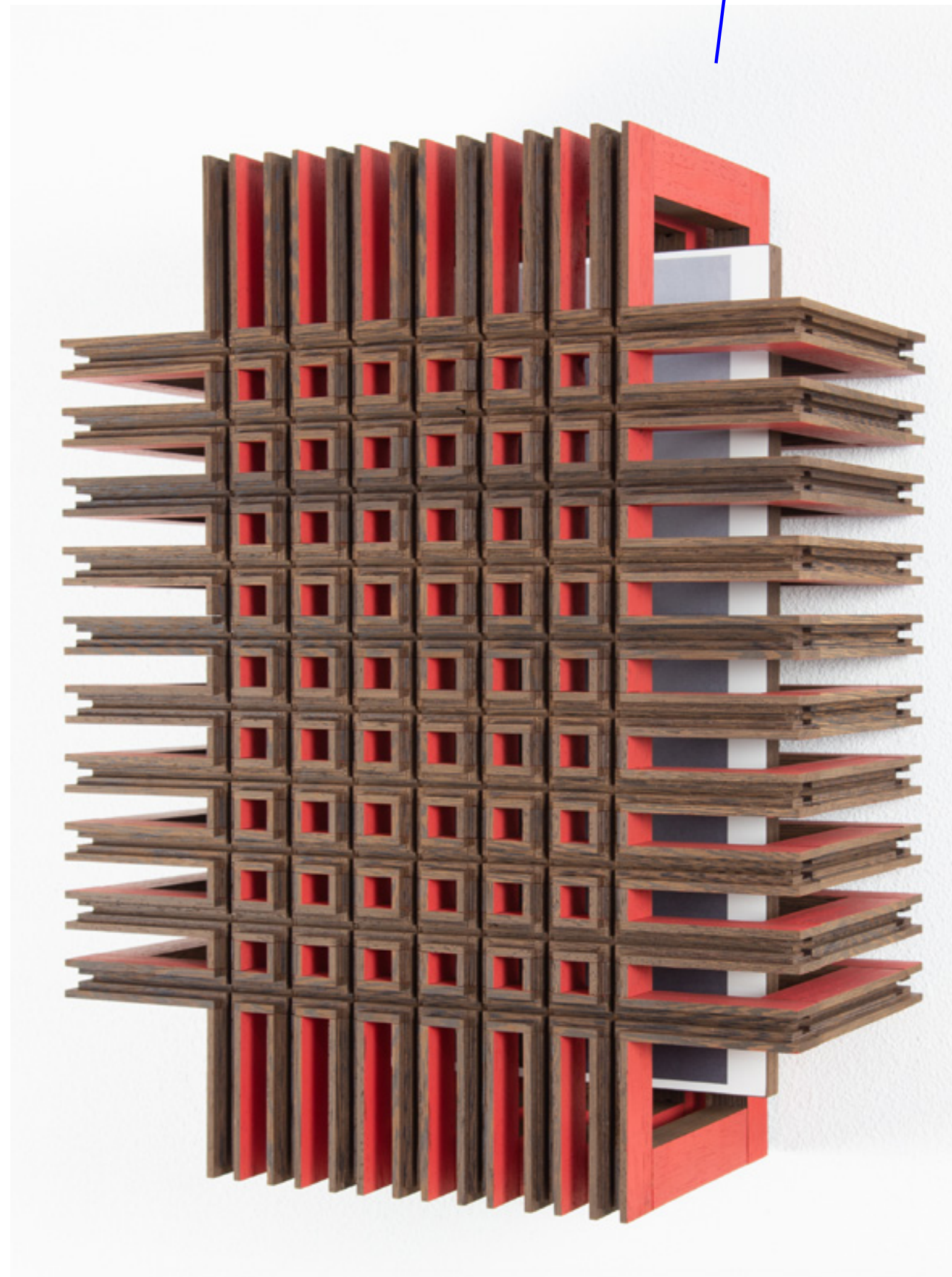
locatie steigerpark
steigereiland Amsterdam

selectie uit portfolio

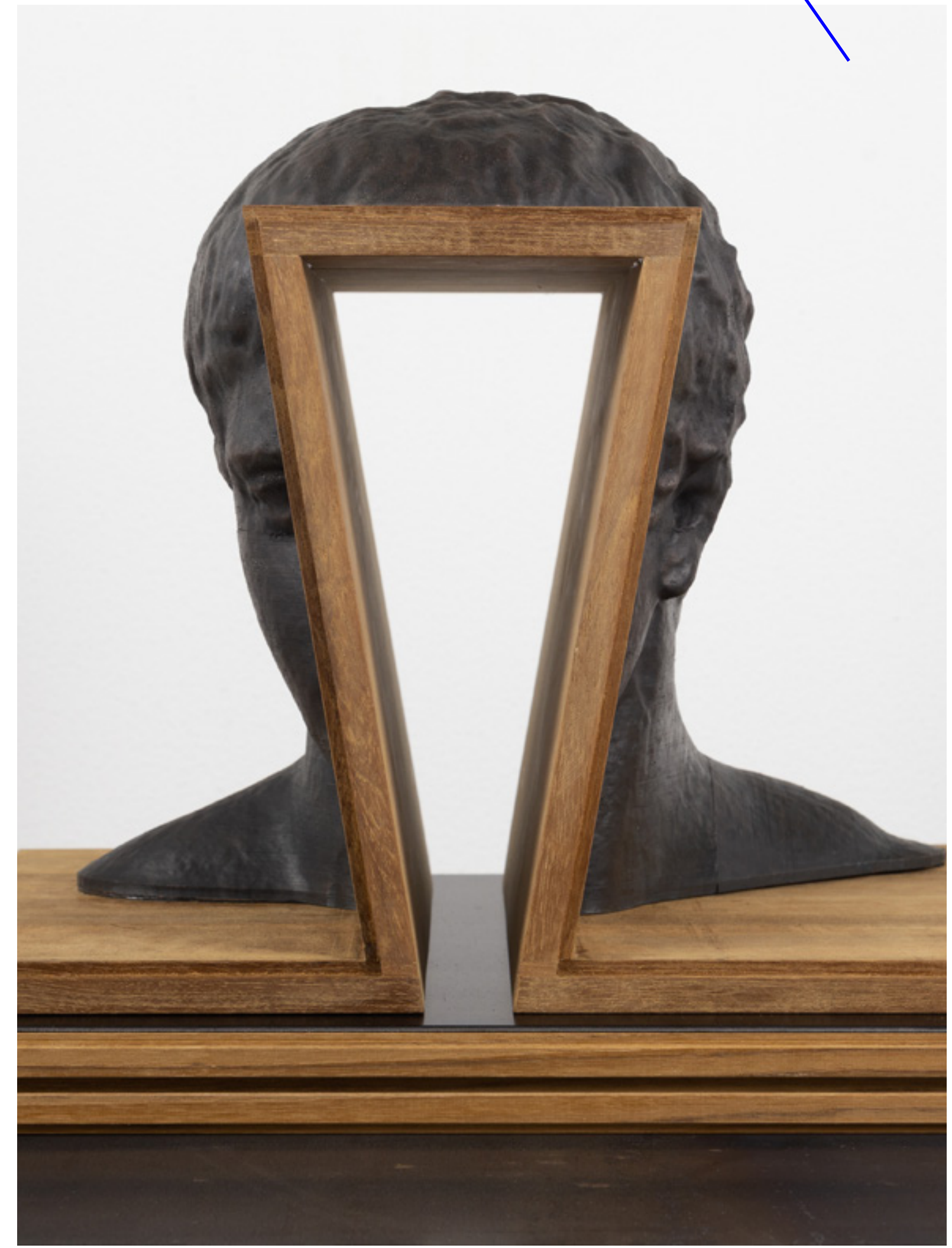
Ruining
The Folly #1
2013

Constructing/
Deconstructing/
Reconstructing
an echo #2
2018

Becoming/
Unbecoming/
Rebecoming
a position #1
2018

inleiding

De relatie van de mens tot haar ontworpen en gebouwde omgeving vormt een van de kernpunten van mijn praktijk als kunstenaar. Het kunstwerk wat ik met dit schetsontwerp voorstel voor het Steigerpark in Amsterdam heeft ook deze relatie als belangrijkste uitgangspunt. De mens is als geen ander levend wezen in staat om haar omgeving volledig aan te passen aan haar inzichten. Deze inzichten geboren in het hoofd worden omgezet tot fysieke handelingen. Zo worden steentje voor steentje, handeling na handeling volledige gebouwen, steden en culturen opgebouwd. Van hunebed tot drijvende betonnen huizen, de mens ontwerpt en bouwt naar de noden, mogelijkheden en inzichten van haar eigen tijd.

Toch lijkt het zo dat wanneer we klaar zijn met bouwen, het inzichtelijke van al deze losse menselijke handelingen langzaam verdwijnt; de menselijk hand wordt onzichtbaar. Losse elementen gestapeld en verbonden, denkstappen en doelstellingen in materiaal worden grotere gehelen. Gestapelde stenen, verschroefd hout, gegoten beton en getrokken leidingen vormen een huis. Huizen bij elkaar vormen een buurt. Buurten bij elkaar vormen een stad. En zo kijken wij naar onze groeiende omgeving. Je kan ook terugkijken om zo de grotere gehelen weer uit elkaar te halen, om de dingen weer als losse

materialen, onderdelen en plannen te zien. Dan valt er iets wezenlijks op. Al dit grootst is bij elkaar gebracht door deze nu onzichtbare menselijke hand. Zo is een buurt een verzameling aan gebouwen maar voornamelijk ook een verbinding van mensen. Deze verbinding, welke de mens aangaat met haar omgeving door middel van haar actieve plek en rol in de buurt, wil ik uitlichten in het voorgestelde kunstwerk. De mens is tussen alle geplande stedelijke bebouwing voornamelijk degene die de buurt maakt, zowel letterlijk als figuurlijk.

Het Steigereiland met haar nieuwe bestaan vormt hiervoor een directe aanleiding, de lokale bewoner 'de steigereilander' is een verbinder. Een verbinder van materialen en plannen, een pionier op een nieuw eiland wat vormgegeven is voor en door de mens. Een plek welke met haar bewoning verbonden wordt met het grotere Amsterdam, maar door haar eigen verhaal van zelfbouw, waterwonen, en nieuw eilanderschap een eigen karakter heeft. Dit eigen karakter van pionierschap met een hoge dosis 'do it yourself' mentaliteit heeft mij gestuurd in het voorgestelde ontwerp. Ik zie het voorlopige resultaat van het schetsvoorstel als het vastleggen van deze mentaliteit, als een baken van pionierschap en de 'hands-on' mentaliteit die het wonen op het Steigereiland en het gehele IJburg karakteriseert.

schaa1model & context

context

Het model van het voorgestelde kunstwerk voor het Steigerpark bestaat uit een reeks betonnen kolommen welke gestapeld als staanders en liggers gebruikt zijn om een doorgang of poortvorm te creëren.

De poort wordt letterlijk en figuurlijk bij elkaar gehouden door drie grote sculpturale handen van brons. De handen bevestigd aan het beton vormen door de letterlijke greep die ze hebben

op de volgende kolom een verbinding. Het is een uitvergroting van menselijk handelen wat zichtbaar is gebleven. Met het werkproces wat ik voorstel zijn het de handen van de steigereilanders welke deze poort-structuur opbouwen. Zo vormen zij figuurlijk de nieuwe buurt. In dit beeld zijn deze handen van de lokale bewoners dus de verbindstukken van de gebouwde omgeving, uitvergroot en voor de lange duur sculpturaal in vorm gevat.

kolommen van
'schoon beton'

4,70 m hoog

drie sculpturale
handen van brons

elke hand
1,80 m hoog bij
1,00 m breed

verblijfsplekken
van gerecyclede
meerpalen

werkwijze,
gebruik
& materiaal

de hand van de steigereiland

Elke hand is uniek; leeftijd, gender, anders valide, arbeid en afkomst. Het maakt iedere hand een op zichzelf staand gegeven. Voor de drie grote monumentale handen in het voorgestelde kunstwerk gebruik ik de handen van de bewoners van het steigereiland als inspiratie en aanleiding. Ik vind het een belangrijke zaak om juist die mensen die naast het kunstwerk wonen

en werken in het ontstaan van dit werk te betrekken en te representeren. Door het betrekken van de steigereiland als aanleiding en inspiratie creëer je eigenaarschap van het kunstwerk bij de buurtbewoners. Ik wil dat mensen zich kunnen herkennen in het kunstwerk dat hun buurt aanvult. Zo wordt het werk autonoom en tijdloos maar ook hedendaags en persoonlijk.

elke hand heeft haar eigen unieke sculpturale kwaliteit

van life-casting in het park tot monumentale handen in brons

Door middel van een open aanmelding in de buurt nodig ik enthousiaste mensen uit om tijdens een sociaal evenement in het steigerpark hun handen af te laten gieten. Zo maak ik 1 op 1 replica's van de handen van de steigereilanders. Deze handen neem ik mee naar het eigen atelier waar de volgende fase begint van modelleren, 3d scannen/printen en frezen. Ik eindig met drie grote unieke wasmodellen, klaar om af te gieten in brons. De drie resultaten zijn geen exacte replica's meer van de afgegoten

handen. Het zijn unieke sculpturen geworden. De sociale laag welke dit proces aan het project geeft zie ik als zeer waardevol. Door op locatie bezig te zijn met de buurtbewoners creëer je weer een stuk eigenaarschap. Betrokkenheid in het werkproces resulteert in een kunstwerk wat niet zomaar geïmplementeerd is in de situatie. De buurtbewoners hebben zicht op en aandeel in het ontstaansproces en kunnen straks ook een deel daarvan terug zien in het eindresultaat.

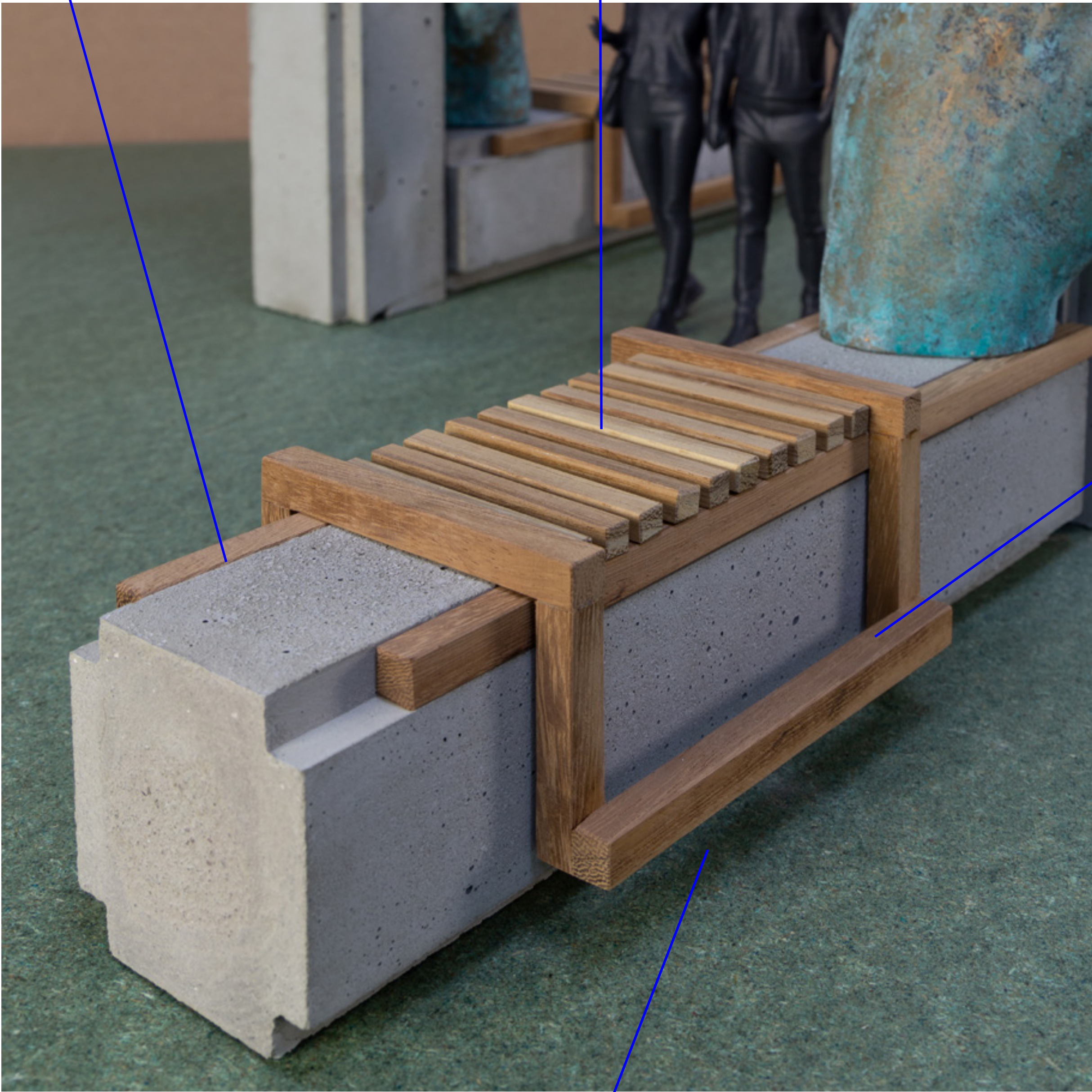
van sociaal proces
tot bronzen beeld

hout wordt aan beton bevestigd

zitvlak

voetensteun

zwevend boven het maaiveld

gebruik

Het voorgestelde kunstwerk heeft naast haar sculpturale en sociale waarden ook een verblijfsmogelijkheid. De liggende betonnen kolommen vormen hiervoor een logische en geschikte plek. Door de uitsparingen op de buitenste zijdes van de kolommen kunnen er speciaal ontworpen zitmeubelen aangebracht worden welke onderdeel zijn van het kunstwerk. Deze meubelen brengen naast hun functionaliteit ook een andere materialiteit met zich mee wat het geheel warmer, levendiger en meer benaderbaar maakt. Door verblijf juist te stimuleren creëer je een hechtere band met het kunstwerk.

brons

Een zeer duurzaam materiaal wat heeft bewezen tegen de tand des tijds opgewassen te zijn. Het wordt met de jaren alleen maar mooier omdat het patina dieper en levendiger wordt. Brons heeft geen tot nauwelijks onderhoud nodig. Dit maakt het tot een geschikt materiaal voor de publieke ruimte. Met haar eeuwenoude traditie is brons tijdloos voor het representeren van de mens.

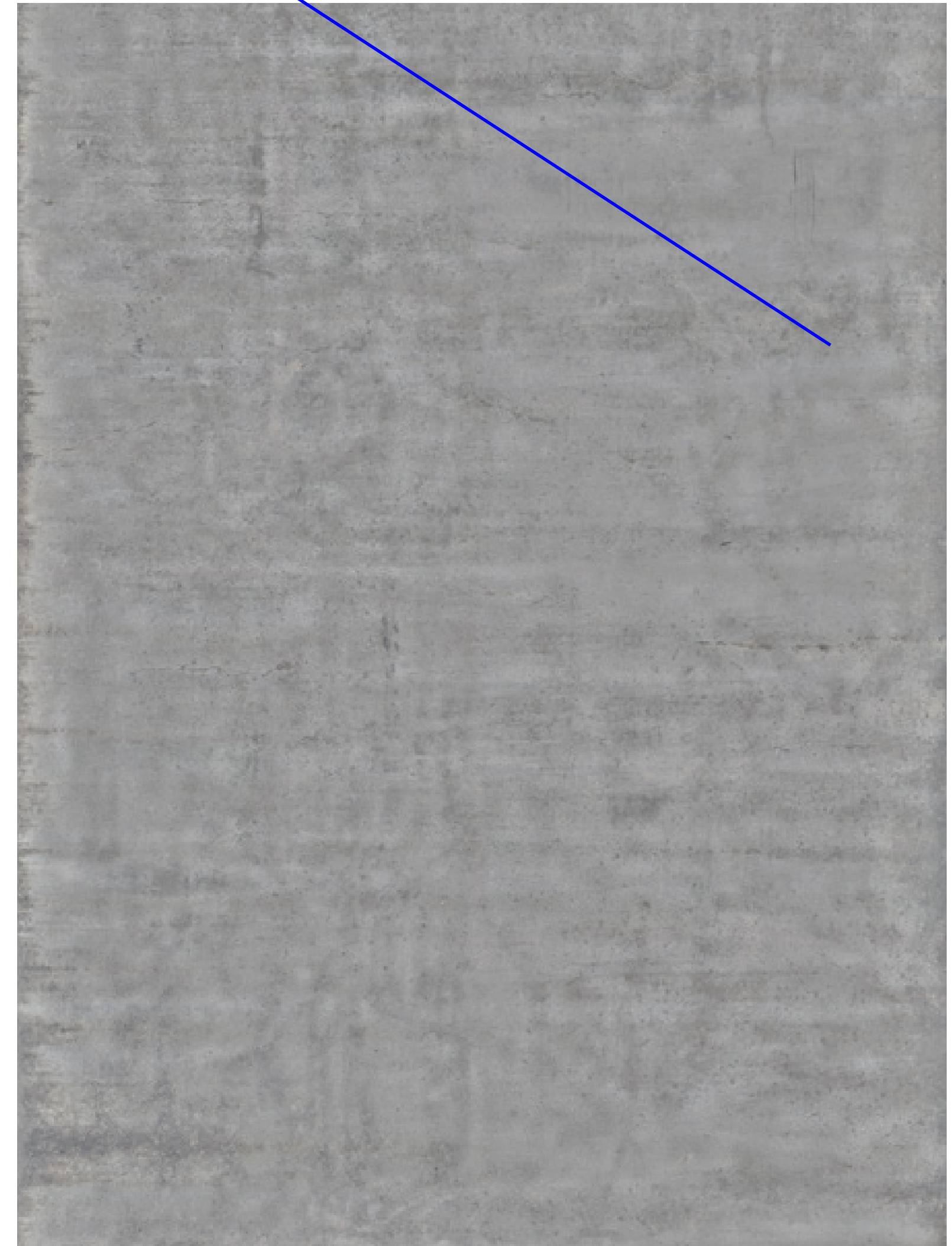
hout

Oude meerpalen met hun referentie naar de waterwerken van het gebied zijn gemaakt van Groenhart of Basralocus. Dit hout heeft een duurzaamheidsklasse 1 waardoor het probleemloos voor de langere duur buiten gebruikt kan worden. Het recyclen zorgt ervoor dat er niks uit oerwouden gekapt hoeft te worden, ook is het lokaal in te kopen.

beton

‘Schoonbeton is beton, waarbij vooraf bewust eisen zijn gesteld aan de esthetische kwaliteit van het zichtbaar blijvende oppervlak.’¹ Beton heeft nauwelijks tot geen onderhoud nodig, het is vuilresistent en vormt hierdoor een solide basis. Het beton in dit kunstwerk staat symbool voor de geplande en bebouwde wereld om ons heen.

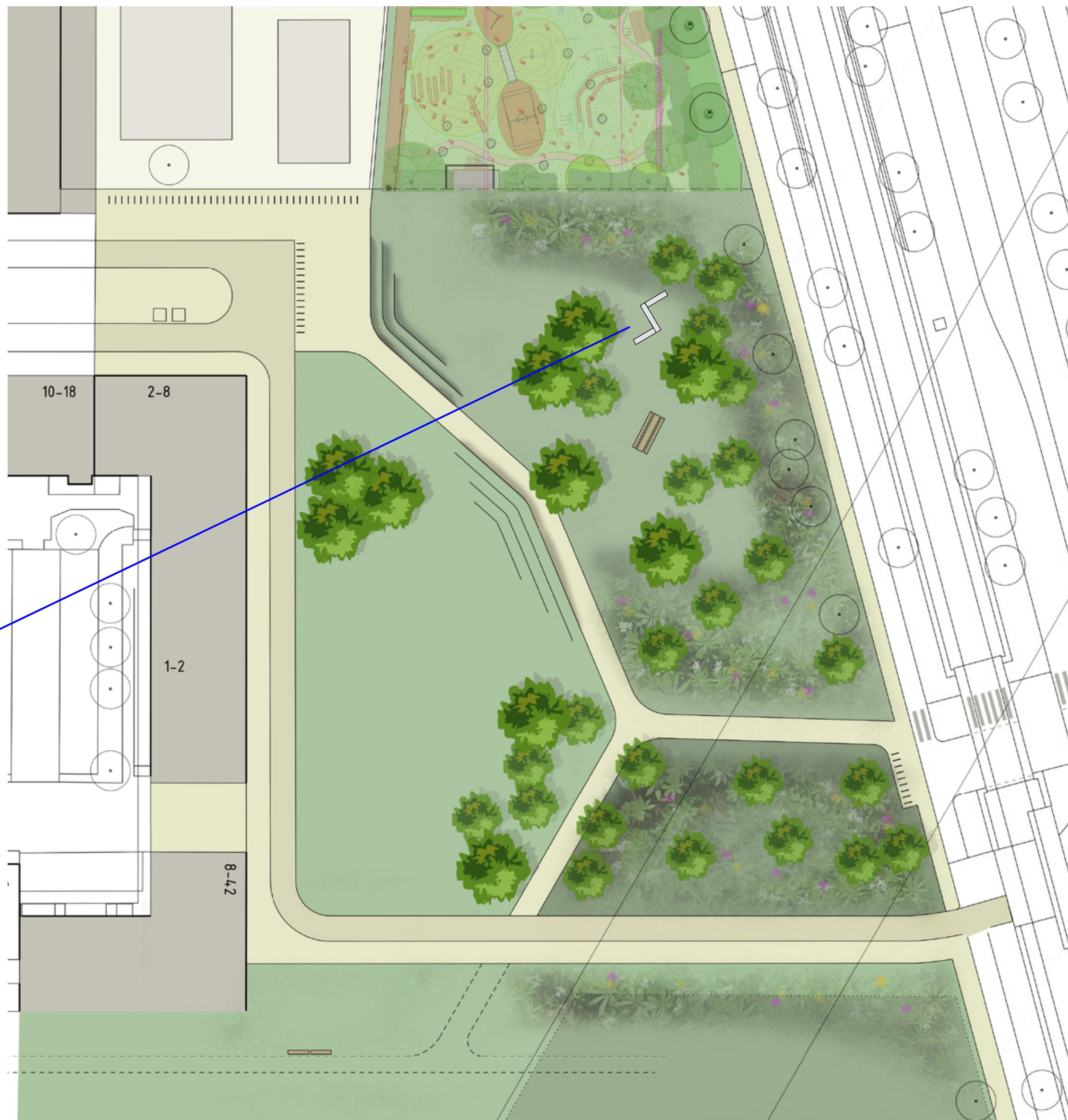
¹ (quote joostdevree.nl)

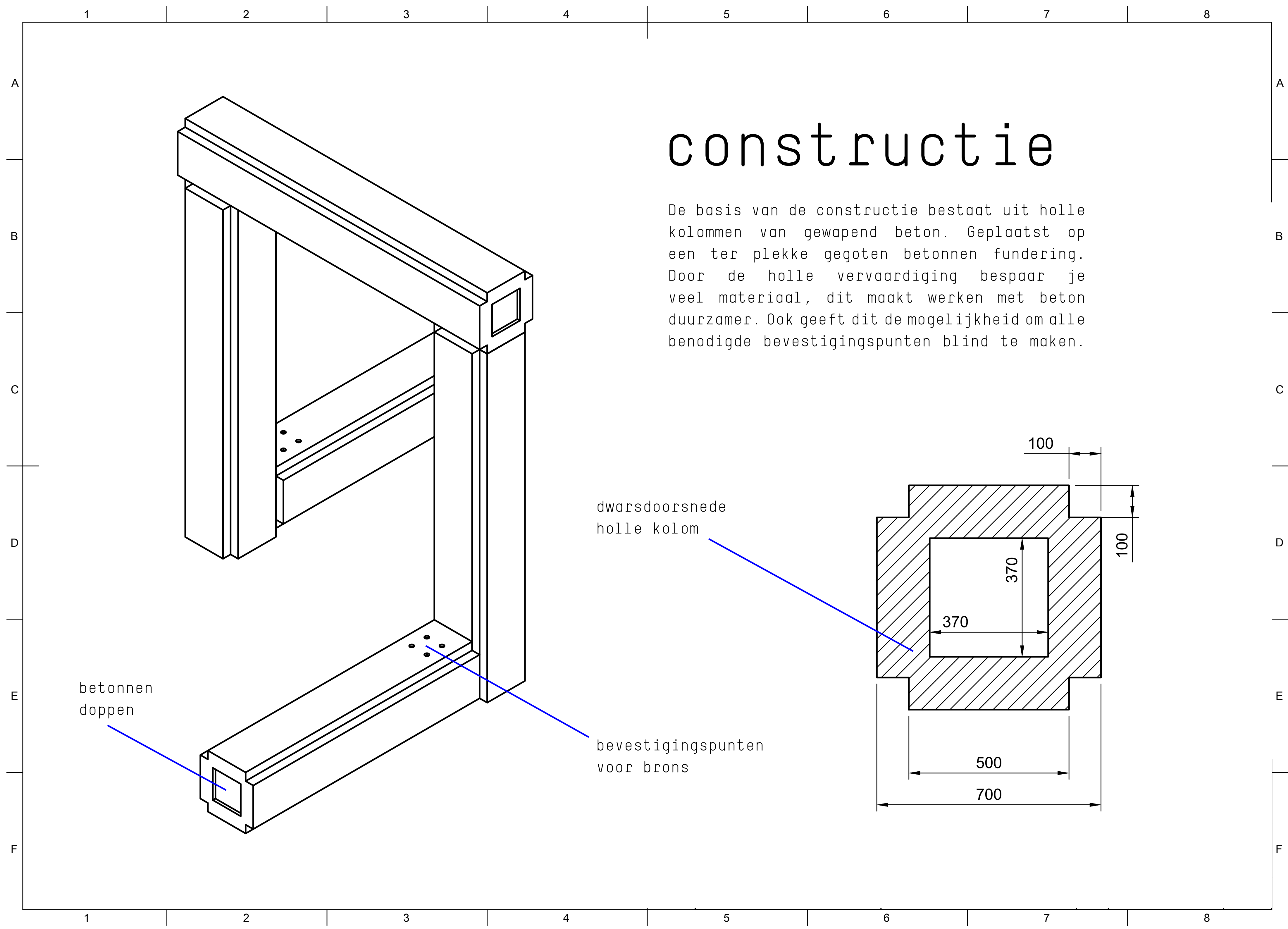
plaatsing & constructie

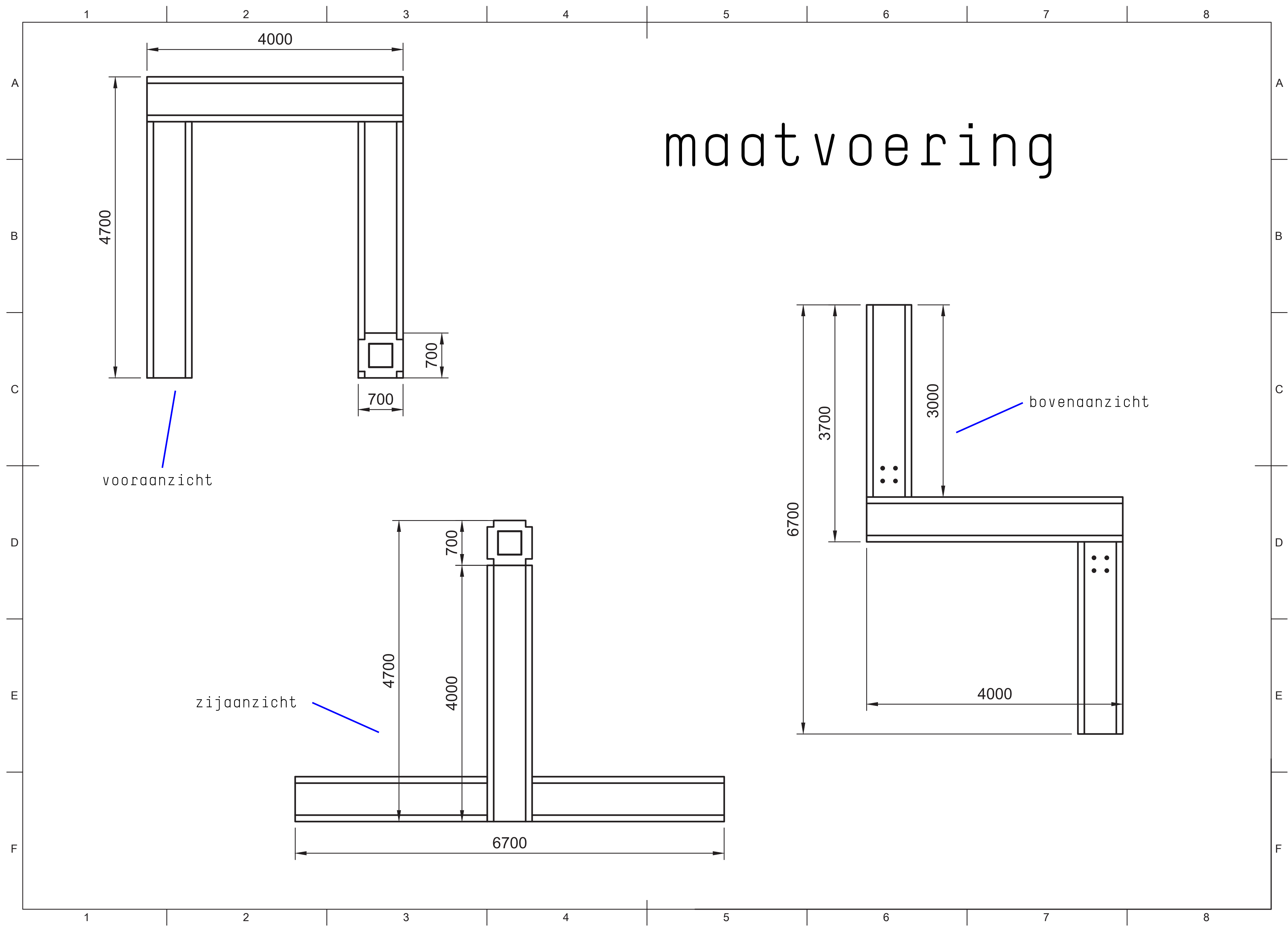
plaatsing

Het werk komt tussen de bomen te staan op een daarvoor beschikbare open plek. Door deze ligging tussen de bomen krijgt het werk een eigen situatie en sfeer. Het onderscheidt zich van het park maar gaat er ook mooi in op. Aan alle zijden is om het werk te lopen maar vooral ook er onderdoor. Zo ontstaat een natuurlijke wandelroute waar het werk onderdeel van wordt. De meubels stimuleren verblijf op en rondom het kunstwerk waardoor het park ook een 'plek' rijker wordt.

flexibiliteit

Het voorstel zoals in dit document uitgewerkt biedt inzicht in het te realiseren kunstwerk. Om een helder voorstel te kunnen doen heb ik er voor gekozen om tijdens de uitwerking van het schetsontwerp de verdieping op te zoeken. Dit heeft geleid tot een redelijk definitief beeld. Tot slot van dit voorstel wil ik vermelden dat ik ruimte zie om in een vervolg traject, zonder concessies te doen aan de kwaliteiten van het voorgestelde idee, aanpassingen te maken waar nodig. Binnen de inbedding, maatvoering en samenkomst met het park bestaat een zekere flexibiliteit. Ik ben ervan overtuigd dat dat proces het uiteindelijke beeld alleen maar ten goede komt.

Ook zie ik in dat de huidige covid-19 crisis wellicht langer zal voortduren dan wij allen hopen. Zo bezien werpt de sociale laag van dit voorstel misschien vragen op over de haalbaarheid van het werkproces. Ik zie mogelijkheden om creatief om te gaan met het betrekken van de buurt op een dusdanige manier dat het zal passen binnen de anderhalve meter samenleving en de richtlijnen van het RIVM.

Atelier Jonas Wijtenburg
jonaswijtenburg.nl
info@jonaswijtenburg.nl
© Copyright 2020
+316 199 27 289
Hertenlaan 12D
Hangaar 612
3712 BK Huis ter Heide